

[Elisabeth Bruun Olesen]

»Et harmonisk strukturforløb kræver, at landmændene får vide rammer for selv at finde frem til de mest rationelle produktions- og bedriftsformer.« Og »Sammenlægnings- og samdriftsgrænserne må smidiggøres og arealgrænserne ajourføres.«

Kort sagt skal landboforeningernes medlemmer nok klare den sag selv. Det er helt i samme ånd, at formand H. O. A. Kjeldsen udtaler:

»Landboforeninger er rede til en offensiv indsats, og dansk landbrug overlever kun ved at stå sammen og ved at udvise tolerance og ansvarsfølelse for helhedsinteresserne.«

Det er det grundlag, landboforeningerne arbejder på. Husmandsforeningerne er helt klar over udviklingen og farerne i den. Deres offensive krav har været, at staten og EF skal betale for at bevare de gode mindre, produktive arbejdspladser i de små landbrug gennem kvoteringsordninger, der er fordelagtige for de mindre ejendomme. VS kan ikke bakte en sådan tanke og dette krav op. Vi er imod EF, og en sådan udnyttelse af EF-bestemmelserne, som husmandsforeningerne har foreslået, ville cementere alle de mere uhensigtsmæssige sider af medlemskabet.

Men der er i husmandsforeningerne en voksende bevidsthed om, at det er nødvendigt at markere sig. F.eks. skriver formanden for Roager Husmandsforening, Leif Petersen – og det er faktisk en form for klar klasseanalyse:

»For den videre debat er det nødvendigt at indse, at magten i dansk landbrug placeres på færre og færre landmænd, og at et meget stort antal småbrugere er uden magtmidler. Alt andet lige vil den fremtidige udvikling styres af relativt få landmænd, selvfølgelig inden for politiske og økonomiske rammer, skitseret af et dansk folketing og fastsat af EF eller omvendt. Hvis vi i husmandsforeningerne med de mange magtesløse medlemmer vil gøre os håb om at præge den fremtidige udvikling, må vi nok ikke fæste særlig tillid til, at der kan stå et enigt landbrug bag. Vi får ikke stort ud af en alliance med storbrugene, bortset fra om sekundære værdier, men må alliere os med politiske partier og bevægelser, der ideologisk er på bølgelængde med os, og som kan forlene os med magt. Noget for noget. Prisen vil nok blive en stærkere politisk styring og kontrol med et par skår i begrebet selveje. Men hellere det end

en langsom død midt i en strukturdebat. Jeg tror ikke alene, at dette samarbejde er vigtigt for os nu, men også for de politiske partier og bevægelser. Ellers kunne man frygte en industrialisering i dansk landbrug samt en udvikling i EF, der betinger ejer- og finansieringsformer i dansk landbrug, som i sidste ende har fjernet styringen fra mennesker, der kunne tænke sig at være landmænd.«

Det er jo tale, man kan forstå. Hvem skal have magten i dansk landbrug? VS vil gerne være med til at forlene, som det siges, husmandsbevægelsen med magt på bekostning af landboforeningerne. Husmandsforeningerne lader da også til at have skiftet stil lidt. I sidste nummer af Landbrugsmagasinet omtales det, at danske husmandsforeninger har indgået en samarbejdsaftale med de økologiske og biodynamiske foreninger.

Vedrørende finansieringen foreslår socialdemokratiet, at en del af landbrugets gæld finansieres med indeksobligationer forstået på den måde, at landbrugere kun skal betale 3 pct. i rente og til gengæld give afkald på værditilvæksten på den del af ejendommen, der er belånt på den måde.

Hvis jeg skal kommentere det kort, vil jeg sige det på den måde, at VS ikke stiller sig totalt afvisende over for en sådan mulighed. Vi mener, der er en stor sandsynlighed for, at en af vores betingelser for at yde erhvervsstøtte er opfyldt, nemlig at tilskuddet ikke vil kunne kapitaliseres.

Vi har tidligere haft indvendinger mod nogle af de forslag om indeksfinansiering, der har været fremme, fordi der var indeholdt statsstøtte i en kursgaranti. Og vi er også imod ordninger med indefrysning af værdistigninger, hvis lånet er opsigeligt fra landbrugernes side.

Til sidst vil jeg sige, at VS såmænd ikke er specielt interesseret i at støtte netop familiebbruget, som forespørgslen omtaler. Vi anser det for at være en fordel at bevare de mange arbejdspladser i landbruget, og vi ønsker at bevare nærejet i landbruget, helst igennem andelslandbrug o.lign.

Arne Bjerregaard (KrF):

Hr. Poulsgaard mente, at vi med det, der er sagt her, og det, der hidtil er gennemført på landbrugets område, nærmer os en socialisering af landbruget. Af dette må jeg forstå,